

Op de vlucht

Oorlogsverhalen uit Geluwe en Gooik

Frans Peetermans

Een uitgave van de Heemkundige Kring van Gooik

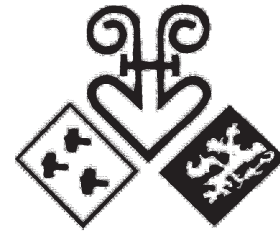
Op de vlucht

Oorlogsverhalen uit Geluwe en Gooik

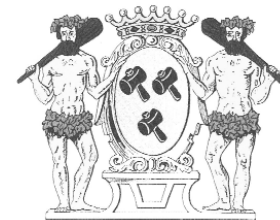
Frans Peetermans

Een uitgave van de Heemkundige Kring van Gooik

Op de vlucht - Oorlogsverhalen uit Geluwe en Gooik
© Frans Peetermans
Uitgave van de Heemkundige Kring van Gooik 2007
Druk: ABC
D/2007/4794/1

HEEMKUNDIGE KRING
VAN GOOIK

Met dank aan onze “financiële steuners” en het gemeentebestuur van Gooik.

CIP

Titel: Op de vlucht - Oorlogsverhalen uit Geluwe en Gooik

Auteur: Frans Peetermans

Vormgeving: Johnny Van Bavegem

Administratie en sponsoring: Jean-Paul De Loecker

Uitgever: Heemkundige Kring van Gooik VZW

130 blz., 21 x 21 cm, 1ste druk

In de reeks: Bijdragen tot de Gooikse Geschiedenis - deel 17

ISBN: 9789080955233 - NUR 693 - SISO 927.5, 928, 987.4

Doelgroep: Inwoners van Gooik en Geluwe en hun omgeving

Trefwoorden: Gooik, Geluwe, oorlog, vlucht, mondelinge overlevering, verhalen, anekdoten

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of betrokken auteur.

De auteur is verantwoordelijk voor de inhoud en illustratie van zijn bijdrage, tenzij anders vermeld.

Woordje vooraf

Meer dan eens is het toeval in iemands leven belangrijk voor het verder verloop ervan. Dit blijkt al uit de eerste zinnen van dit boek, waar de auteur vertelt over hoe een bezoek van een West-Vlaamse familie de aanzet was van het schrijven ervan. Maar het komt ook tot uiting in de loop van de verhalen van gewone mensen uit Geluwe en Gooik. Een toeval besliste daar soms over leven of dood, en dat zijn geen kleinigheden.

‘Meester’ Frans Peetermans heeft op zijn onnavolgbare manier een deel van het Gooikse én Geluwe verleden weer tot leven gebracht. Ditmaal geen onschuldige, grappige anekdootjes, zoals in zijn vorig boek, maar wel vaak tragische, dramatische of tragikomische voorvallen in het leven van Gooikenaars en Geluwenaars in de Eerste en Tweede Wereldoorlog.

Hoe komt het toch dat deze twee dorpen zoveel met elkaar te maken hebben? En wie wist er nog van die band, behalve een aantal oudere inwoners van Gooik en de (zuster)gemeente uit West-Vlaanderen? Zeer weinigen! Het was een welhaast vergeten feit uit de geschiedenis van beide gemeenten. En nu is het weer tot leven gewekt! We zitten er middenin, zoveel is zeker. Dit boek leest als een roman, met zovele hoofdfiguren, die elk op zich, hun leven zien veranderen door die verschrikkelijke omstandigheden in 1914-1918 en 1940-1945.

Frans heeft meer dan een jaar opzoekingswerk verricht, is gaan praten met overlevenden, getuigen, families en nakomelingen van vluchtelingen, en heeft ongelooflijke verhalen gehoord en uitzonderlijke documenten en foto’s binnengekregen. Zowel in Gooik als in Geluwe hebben mensen geholpen om aan een uniek verslag te geraken, dat hier voor u, lezer, klaarligt. Deze ‘vrijwillige medewerk(st)ers worden achteraan in het boek vermeld en bedankt.

We zijn er zeker van dat met dit boek de banden tussen de beide gemeenten sterker dan ooit voorheen kunnen aangehaald worden. Het verleden is vastgelegd, kan ons nooit meer ontsnappen en wordt terug een deel van de werkelijkheid. Dat is wat heemkunde in zijn geheel probeert te verkrijgen: laat het verleden niet los, vooraleer het in één of andere vorm is opgetekend, zodat de mensen van nu kunnen meeleven met de mensen van toen.

Onze dank gaat uiteraard uit naar ‘huisauteur’ Frans Peetermans: zonder hem is zo’n werk als dit niet mogelijk. De honderden uren die hij hierin gestoken heeft, met zowel de huisbezoeken als het opstellen van de teksten, kunnen wij nooit vergoeden. Dit is onbetaalbaar vrijwilligers-

werk, dat bijna niet meer van deze tijd is. We zijn gelukkig als Kring, zo iemand bij ons te hebben: een bescheiden en tegelijkertijd groot(s) man!

Daarnaast is er Johnny Van Bavegem, de rots in de branding, als het op computer- en layout-werk aankomt. Voor hem is niets onmogelijk: alle veranderingen die we graag zagen gebeuren, zijn gebeurd. Dit boek heeft zijn schitterende vorm gekregen, mede dankzij hem.

Mogen wij hier ook nog alle mensen bedanken die op één of andere wijze aan dit boek hebben meegeholpen. Zonder hen was dit niet mogelijk. Maar ook voor onze tentoonstelling, die met dit boek gepaard ging, gaat onze dank uit naar weer andere vrijwilligers. Sommigen leenden ons unieke voorwerpen uit, anderen hielpen mee deze tentoonstelling op te bouwen. Samen lukte het ons om voor Gooik weer een mooie verwezenlijking af te werken.

En tenslotte ook nog een dank aan de mensen van het gemeentebestuur van Gooik voor alle faciliteiten en steun die zij ons gaven. Er wordt genoeg beseft wat een waarde deze activiteiten hebben voor onze Gooikse gemeenschap.

Ook het Geluwse gemeentebestuur en een aantal enthousiaste Geluwenaars die positief stonden tegenover het project mogen we niet vergeten, net als de beide harmonieën: zij hebben de verbroedering van de twee gemeenten al ingezet!

Veel lees- en kijkplezier toegewenst!

Jean-Paul De Loecker

Voorzitter van de Heemkundige Kring van Gooik

Inhoudstafel

1. Herinneringen uit de Eerste Wereldoorlog	7
- <i>De vlucht uit Geluwe</i>	9
- <i>Integratie in Gooik?</i>	14
- <i>Spelen met munitie: drama's met kinderen</i>	21
- <i>Goede opvang van verschillende Geluwse families in Gooik</i>	23
- <i>Voedselhulp in Gooik</i>	32
- <i>Soldaat Gustaaf De Vits: één van de vele gesneuvelden</i>	38
- <i>Anna, Anna, Anna</i>	41
- <i>Nog vluchtelingen</i>	43
2. Overgang	46
3. De Tweede Wereldoorlog	48
- <i>Victor De Herder: soldaat, krijgsgevangene en vluchteling</i>	49
- <i>Gooikenaars 'op de vlucht'</i>	52
- <i>Het noodlot van Gustaaf Bellemans</i>	56
- <i>Gevlucht tot in Geluwe: de familie Borgenon</i>	59
- <i>Een moeder in de gevangenis</i>	65
- <i>Kleine en grote drama's</i>	69
- <i>Drama rond de Leerbeekse windmolen: Theodoor De Leener</i>	75
- <i>Bij de familie Ingelbeen in Geluwe</i>	78
- <i>Anekdoten uit allerlei hoeken</i>	82
- <i>Walter Neublum: een Jood in 't Zwartschaap</i>	86
- <i>Jef Roosens: soldaat en mandenmaker</i>	88
- <i>Een reisverslag van elf mannen op de vlucht</i>	94
- <i>Oetingenaar Marcel Bellemans: opgejaagd voor altijd</i>	104
- <i>Grenadier Jean Van der Meeren – Eben-Emael</i>	111
4. Bronnen	117
5. Bijlagen	119